

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtrek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hoši sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušča do odpovedi. — Udje „Katol. tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petitvrste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do sreče jutraj. — Ne zaprte reklamacije so poštnine proste.

Govor posl. Roškarja v drž. zboru dne 23. junija t. l.

[Konec.]

Vinogradi so v mojem volilnem okraju večinoma na novo nasajeni in v jako dobrem stanu in je bila že lansko leto ugodna trgateg. Ako pa pomislimo, da znašajo stroški za novo nasajenje okoli 4000 K pri hektarju, ako nadalje pomislimo, kaj stane vsakoletno obdelovanje, ako tudi pri najvišjih plačah ne moremo več dobiti delavcev, potem sledi iz tega, da povzroči vinarstvo velike stroške. Tudi konkurenca ogrskih vin nam zelo škoduje, ravno tako pivo, ki se ga vedno več porabi. Vinske cene so vsled tega tako padle, da se je bati, da bo tudi vinogradnik v doglednem času uničen. Lanako leto smo dobili za 12 do 20 v (čujte!), s tem so pokriti komaj stroški za pridelovanje. (Pritrjevanje). Ako se pa ti stroški ne pokrijejo, je propast vinogradnika neizogibna. Razven tega se še mora vzeti v poštev, da povzročijo prirodni dogodki veliko škodo. Le redko se prigodi, da so dve ali tri leta zaporedoma ugodna; kmetovalec je popolnoma zadovoljen, ako ima dve leti zaporedoma srednje ugodno trgateg. Pogosto so pa take nime, da je pridelan za tri leta uničen. Poleg tega imajo sedaj vinogradniki velike množine v zalogi, ki se ne dajo prodati. Noben človek ne vpraša po vinu, če se ga komu ponudi, je to navadno zaman, ker ni najti odjemalca, kaj še le, da bi se vino ugodno po zmerni ceni prodalo.

Nihče neče o tem kaj slišati. Naravna posledica je nadaljnje zadolženje, ki raste, kakor sem že prej omenil, od leta do leta in nam nudi ob koncu ono žalostno sliko, kakor sem jo že prej orisal. Potem je pa vendar resna dolžnost c. kr. vlade, da pomaga kmetovalcu, kjer mu le more. (Poslanec Demšar: Vlada ima dovolj denarja za propadajoče denarne zavode, malo pa za kmetovalce!)

Ne morem si misliti, kaj bo iz Avstrije, ako se pusti, da kmečki stan propade. Vprašam, kam naj grejo velike množine prebivalstva na deželi? V mesta gre vendar že dovolj ljudi, mesta so prenapolnjena. Tam so ljudje brez dela, na deželi nimamo ljudi brez dela, ampak zaslužne ljudi in to smo v prvi vrsti posestniki sami. (Pritrjevanje). Leta in leta pretečejo, predno si more vesten kmetovalec napraviti ugoden račun. Ako je vesten in ako računa vse, pride vendar vedno do zaključka, da za se in za svojo družino ni nič zaslužil in nič pridelal. (Pritrjevanje).

Pride pa še mnogo hušje. Mnogo viničarskih hiš, iz katerih smo imeli prej najboljšje delavske moči, je danes praznih. Lahko s številkami dokažem, da so naši stroški za delo v par letih narasli čez 100 odstotkov. Vidimo torej na eni strani večje stroške pri delavcih, na drugi strani

manjše dohodke, in to brez naše krivde. Tem razmeram moramo končno vsi podležiti.

Vlada naj bi vsaj na to delovala, da bodo c. in kr. armada, nadalje Avstrijski Lloyd, ki dobiva podporo, jemali le naše domače vino. Žalibog jemlje Lloyd vino iz Italije in Grške, na domače producente (pridelovalce) pa se ne ozira. Zadruga bi imele veliko vrednost, a ne more se jih osnovati brez zadostne pomoči države, ker ljudstvo na deželi nima za to potrebnih sredstev.

Nadalje bi si dovolil še na to opozoriti, da bi se naj vsaj bolj strogo na to pazilo, da se vino ne prideluje v kleti. Žal se lahko dokaže, da se to še danes godi. Kajti število dotičnih kletarskih nadzornikov ni zadostno in tem se je namignilo od zgoraj, naj vendar ne pridejo z dotičnimi ljudmi, ki kvarijo vino, v noben razpor (čujte!) in naj je prijemajo z najfinjšimi svetlimi rokovicami. (Poslanec Demšar: Ljudstvo pa se še dalje zastruplja s ponarejenimi vini!) Najbolj neljubo na celi stvari pa je, da se je v gotovih krogih razširila vest, da se misli na nov vinski davek in ima isti celo v finančnem ministrstvu svoje zagovornike. Zelo obžalujem to. Nili kmetovalec itak že dovolj obdačen, ne plačuje li redno visok davek od svojega vinograda, zelo pogosto celo v onih letih, ko ni imel nobenega pridelka?

Kakšno posledico bi imelo to? Ako bi se n. pr. vinski mošt pri vsakem producentu obdačil, potem obdači ta že drugo-ozir. tretjikrat svoj izdelek. Od množine, ki jo znabiti sam rabi, sploh nočem govoriti, temveč predvsem o tem, kar mora dati svojim delavcem. Razvidno je, da mora pri sedanjem pomanjkanju delavcev to dati, kar sploh more dati, in obdačenje te precejšnje množine vina, ki jo rabi kmetovalec doma, bi bilo tem nepravilnejše. Tudi ta novi davek bi pripomagal k temu, da se vinogradniki, ki se morajo tako že težko bojevati in komaj izhajajo, uničijo.

Govoril bi še rad k izvajanjem Njegove ekscelence gospoda poljedelskega ministra, ki je govoril v velikodušnih besedah o agrarjih in o potrebnih izobrazbi kmetovalca, ki bi moral biti po njegovem mnenju kupčevalec ali podjetnik. Žal pa ni povedal, na kak način naj bi dobil priprost kmetovalec ono izobrazbo, ki jo k temu rabi. Dosedaj se še ni za to nič storilo. Malo število poljedelskih šol, ki jih imamo sedaj, se vendar ne more vpoštevati pri rešitvi tako velikega vprašanja. Kje se naj dobi potem pravzaprav ona izobrazba? Menim, da bi bila že dolžnost ljudske šole, da položi k temu vsaj temelj in pri tem bi bilo potrebno, da se posvetijo učenci v zadnjih dveh letih v večji meri kmetijskemu poduku. (Živahno pritrdjevanje). Seveda bi se moralo v učnem načrtu in šolski postavi marsikaj spremeniti. Žal ne morem več ostati dalje na tem polju, kajti čas mi je prekratko odmerjen, a na nekaj še

moram opozoriti, da tudi izobrazba kmetovalca ne more vzdržati in ga povišati na višjo stopnjo, ako se ne skrbi istočasno za to, da mu njegovo gospodarstvo tudi donaja dobiček.

Glede železniškega ministrstva bi rad posebej omenil, da se namerava uvesti nov tarif, ki bi spet bil tak, da bi kmetovalcu škodoval, ako se namerava bližnji promet mnogo višje obremeniti kakor pa daljnji. Kajti kmetovalec pošilja vedno surovine z veliko težo in ne daleč, povišanje tarifa bi ga torej hudo zadelo. S tem bi se le šlo na roko velikim kupčevalcem. Proti temu moramo odločno ngovarjati in jaz si usojam staviti tudi tozadevno resolucijo. Glasi se (čita):

„C. kr. železniško ministrstvo se pozivlje, da predloži načrt novega železniškega tarifa, še predno se isti razglasi, državni zbornici, da ga državna zbornica preskuša in ga razmeram primereno popravi.“

H koncu bi še pozval slavno vlado, da se ozira tudi na vzhodno stran naše države, da se tudi tam enkrat zgradi železnica. Pri tem mislim na zgradnjo južnoavstrijske železnice Purkla—Ptuj—Rogatec in nadaljno zgradnjo do Brežice in dalje proti jugu. Ravno tako priporočljiva in potrebna je tudi železnica Maribor—Zeleni travnik. Kar se tiče prve železnice, bi morala, mislim, biti slavná vlada ravno tako kot mi prepričana, da se ni bati, da bi ne nesla dobička. Za to jamčijo vsi pogoji. Da je potreba za to, sem že omenil; ako se na to ne bo oziralo, potem se sploh ne bo moglo delati za izboljšanje kmetijstva in skupnega narodnega gospodarstva. Tudi v stratežnem (vojnozanstvenem) oziru je ta železnica posebne važnosti, to je tudi na višjih mestih zadostno znano.

Usojam si torej staviti tudi k tej točki v imenu vseh štajarskih tovarišev resolucijo. Glasi se (čita):

Resolucija poslancev Roškar, dr. Korošec, dr. Benkovič in tovarišev.

„C. kr. vlada se pozivlja, da s pripravami za gradnjo južnoavstrijske železnice Purkla—Ptuj—Rogatec—Brežice, železnice Maribor—Zeleni travnik in železnice Polzela—Kamnik takoj konča in da se enkrat začne z gradnjo.“

Svoj kratko odmerjen čas sem že žal prekoračil, torej mi ni mogoče še o nadaljnih točkah govoriti, dasi bi se še imel čez marsikaj pritožiti. Tako se n. pr. uravnava Mure tako počasi izvršuje, da se najbrž sploh ne bo nikdar izvršila. (Poslanec Malik: Morate vplivati na Slovensko Jednoto!) Delujte seboj, velespoštovani gospod tovariši! (Posl. Malik: Samoumevno!)

Zdi se mi, da se vsled tega tako počasi dela, da je vedno s tem opraviti in da ni treba za slovensko ljudstvo kaj koristnega storiti.

PODLISTEK.

Stric Blaž.

(Črtica iz naših krajev.)

Počasnih, trudnih korakov je stopal proti koči... Komaj je pregibal zastarele ude... Tupatam se je nerodno izpotaknil ob debelih, stoletnih koreninah ter se zaletel naprej in se zazibal... Pred očmi se mu je delal mrak. Najrajše bi bil kar na potu sedel na mrzel kamen ter se nekoliko odpočil... toda pot je bila še dolga in težavna. Misli je na pretekla časa, na one srečne čase, ko je še mlad in vesel, poln sreče in zadovoljnosti stopal z vaškimi fanti čez te bregove... Ni mu bil pretežaven noben hrib, noben prepad... Kakor srna ga je preskočil. Vse to mu je bilo danes še živo v spominu, kakor bi bilo šele včeraj... Toda daleč so že oni blaženi dnevi... Spominjal se je svojih tovarišev, ki so ga spremljali nekda na vseh njegovih potih, spominjal se jih je živo, kako so mu prigovarjali, naj gre z njimi v vas, da zapojejo pod njenim oknom... Ali sedaj? Sam je ostal, niti jednega zvestega prijatelja nima, vse mu je že zakrila in zagrebla lopata... Popolnoma osamljen, ločen od sveta, pričakuje, kdaj se oglasi tudi prijatelj bela žena, kdaj potrka mogočno na okence njegove kočice...

Iz takih misli se je težko rešiti... Srečni so oni, ki mislijo z veseljem v preteklost, ki imajo za seboj samo srečne dneve, dneve brez žalosti in skrbi, srečni oni, ki imajo le prijetne spomine — stric Blaž ni bil eden izmed onih...

Izpotaknil se je ob trd kamen ter se predramil... Komaj je vlovil vejo in se obdržal, da ni padel v znak... Večerni vetrič je zašumel nad njim in močne veje so za-

ječale... Na drugem koncu gozda se je oglasila sova... Netopir je frfotal nad njegovo glavo — nečilo se je.

„Po dnevu taka vročina, sedaj pa tako hladno, primojdunaj, da me trese mrz, kakor v jeseni, ko že spravljajo zadnjo repo in korenje s polja. Primojdunaj, kdo bi si mislil, da bo že skoraj padala slana?“

Potegnil si je klobuk globokeje na ušesi, zapel si tesneje sukajo, odvihal rokave ter pospešil korake... Prišel je iz gozda na plano. V vasi so gorele lučke, majhne in slabotne ter umirale slabosti, kakor bolnik... Iz stolpa župne cerkve je zazvonilo „Zdravo Marijo“ tako veličastno in mogočno kakor na največji praznik. Odmeval je zvonov glas čez dolino prav tja da temnega gozda in še dalje...

Počasi in premišljeno je vzel klobuk raz glavo, se pokrival z velikimi, počasnimi križi in molil...

„Na čast Materi božji...“

Veliki zvon je utihnil... Tožno je pojemal in slednjič prenehel... Oglašil se je najmanjši istotako veličastno... stric Blaž pa je molil tiho in pobožno...

„Še en očenaš za verne duše...“

Ódmolil je, postal nekoliko, se pokrival s počasnimi, velikanskimi križi in se počasi zopet pokrtil ter stopal enakomerno po rosní stezi med njivami in travniki... Dospel je do svoje kočice, potegnil iz žepa staro, zarjavelo kljuko ter izginitil v zakajeni veži...

Utrujen, neizrečeno utrujen je sedel na nizko stolico... prižgal svečo in se zagledal v zakajeno stensko uro, ki je jednako, počasno tiktakala...

„Kaj, deset je? Ni mogoče! Primojdunaj, ali sem nocoj tako počasno krevsal čez breg? Ne, ura se je zmotila.“

Odkimal je parkrat ter izvlekel iz žepa staro denarnico ter jel preštovati drobiž... Računal in računl je ter si ubijal glavo, toda račun je bil težaven... premalo je bilo drobiža...

„Samo tri krone? Cel teden dela človek za tri krone!“

Pa je že tako dandanašnji... Svoje dni je bilo seveda vse drugače, denarja je bilo ko toče... Človeku se je bilo treba samo pripogniti in že se je svetila pod palcem srebrna kronca, zdaj se mora pa ubijati in ubijati cel teden s težkim delom za — tri krone...

Prešteval je vnovič... Metal drobiž iz jedne roke v drugo, toda več ni hotelo biti... Misli je in misli, če ima mogoče še kje kak novic shranjen, toda vse zamanj — ostale so mu vedno le samo tri krone...

„Teško prisluzen denar! Človek bi kar obupal... Kako naj si opomorem s tem? Soli nimam, moke ne, slanine še samo za jedenkrat... primojdunaj, to je revščina, da se Bogu smili... Neslano ne morem jesti, od samega sadja tudi ne bom postal debel, Bog mi pomagaj! Primojdunaj, slabi časi tole...“

Začutil se je močno utrujenega. Oči so mu začele odpovedovati, debele solze so se mu odirale po raskavem, velem licu... Pod posteljo je zaškrta la miš...

„Spat pojdem... Nocoj je sobota večer; jutri pa k zgodnji maši, potem si pa skuham kaj namesto danes. Strašno sem truden... Ti ljudje znajo porabiti človeka, če treba do smrti za bore tri krone...“

Počasi se je vzdignil s stola, sčel, upihnil svečo in legel na trdo, slamnato ležišče... Vedno so mu stale pred očmi krvavo prisluzene krone... Z nadami na boljše čase je sladko zadremal in sanjal o bogvečem...

Stric Blaž je bil eden izmed onih nešteti h ljudi, ki so okusili v življenju le malo dobrega, toda izpili čašo trpljenja do dna... jeden izmed onih, ki se zastoj poganjajo in trudijo za izboljšanje svoje revščine, jeden izmed onih, ki ti tičijo do vratu pogreznjeni v nesreči in bedi in ki zastoj stegujejo svoje roke, da bi jih kdo potegnil iz siromaštva, jeden izmed onih, ki niso po lastni krivdi zagazili v svojo nesrečo, ampak so jih drugi potisnili vanjo...

[Malje prihodnjis.]

Nadalje se še moram pritožiti glede okrajnega sodišča v Ljutomeru. Isto pošilja navadno popolnoma slovenskemu prebivalstvu samo nemška vabila. Tudi obravnave se vršijo večkrat v nemškem jeziku, vsi zapisniki so nemški in se predložijo strankam brez zadostnega pojasnila v podpis. (Poslanec dr. Hočvar: To se zgodi tudi čisto slovenskim strankam!) Da, to menim ravno. Sicer pa je nastavljen pri okrajnem sodišču v Ljutomeru sodnik, ki bi že moral biti pred dvema leti prestavljen. (Čujte! Čujte!) Ta sodnik je že celo discipliniran; ker pa zna slovensko prebivalstvo v vsakem slučaju stiskati, se ga tam pusti in on ostane. (Medklici.)

Gospodje! Dovolite mi še h koncu kratko opombo. Meni se dozdeva, da se hoče z novimi davki, ki se jih hoče naložiti ljudstvu na deželi, in s krajšanjem njegovih dohodkov z odprtjem meje, kmetovalca, zemljiškega posestnika sploh uničiti. Ako se pa hoče kmeta v Avstriji vendarle še dalje trpeti — kajti njega se tukaj vendar samo trpi — potem bi se moralo tudi na njega ozirati in ga podpirati, to pa hitreje, čim prej, tem boljše, drugače znamo znabiti v nekaj letih pribiti, da avstrijskega kmeta ni več. S tem končam. (Živahno pritrdjevanje in ploskanje.)

Odločen nastop.

Dunaj, 4. julija.

Naši poslanci so takoj, ko je nastopilo Bienertovo ministristvo s Stürgkom in Hohenburgerjem, odločno nastopili proti temu ministristvu in mu napovedali neizprosno boj. Poostriili so svoje nasprotstvo, ko je finančni minister Bilinski dovolil, da madžarska banka pri odkupovanju zemljišč sme odirati bosanske in hercegovske kmete. Ministristvo, kateremu se ne smilijo bosanski kmetje, tudi za avstrijskega kmeta ne bo imelo srca na pravem mestu.

In res! Isto ministristvo zahteva sedaj, naj se dovoli uvoz mesa iz Rumunije in naj se obenem za šest let pooblasti s posebnim zakonom (pooblastilni zakon), da sme tudi z drugimi državami sklepali trgovinske pogodbe. Obenem hoče Italijanom dati laško univerzo na slovenskih tleh v Trstu, o slovenskem vsenčlilšču v Ljubljani pa noče nič slišati.

Zraven vsega tega Stürgkh in Hohenburger pridno delata za ponemčenje naših šol in uradov. Slovenski sinovi, ki so študirali za profesorje, morajo leta in leta čakati na svoj kruh, a Stürgkh je ravnokar na srednje šole po slovenskem ozemlju nastavljal vse polno nemških profesorjev iz tujih dežel. Delovanje Hohenburgerjevo za ponemčenje uradov smo že ob drugi priliki pribili.

Vse to je nagnilo naše poslance, da so sedaj napovedali neizprosno boj Bienertovemu ministristvu. Z mnogostevilnimi nujnimi predlogi, katere so vložili v zvezi s češkimi kmečkimi poslanci, so zaprečili Bienertu vsako nadaljnje delovanje s sedanjo večino v državnem zboru. Ali ho vlada sprememila svoje stališče nasproti Slovincem in Čehom, ali pa bo morala iti.

Boja proti sedanjemu, nam Slovincem in slovenskemu kmetu sovražnemu ministristvu se udeležujejo vsi slovenski poslanci razven liberalnih. Ploj, Roblek in Ježovnik so se postavili ob stran, čeprav njihovi listi v domovini neprestano napadajo vlado in si pri svojem brezvestnem zavijanju upajo celo našim poslancem očitati, da so preveč vladni.

Politični ogled.

— **Prestolonaslednik** Fran Ferdinand je dne 3. julija s svojo soprogo kneginjo Hohenberg prisostvoval krstu nove bojne ladje „Radetzky“. Kneginja Hohenberg je sama krestila ladjo. Dne 10. julija gre prestolonaslednik s svojo soprogo na obiske k rumunskemu kralju in se bodo tamkaj izkazovale tudi njegovi soprogi časti, kakor jih imajo člani vladajočih rodovin. Mnogi vidijo v tem nastopu kneginje Hohenberg znamenje, da bo vendar tudi od našega dvora priznana enakopravnost z drugimi člani vladarske rodovine. Sedaj uživa namreč v dvorni družbi mesto in časti prve avstrijske plemenitakinje. Kneginja Hohenberg si je s svojim blagim delovanjem in podpiranjem vsakega plemenitega stremljenja že v polni meri osvojila srca avstrijskih državljanov in vse bi se veselilo, ako bi kneginja Hohenberg nosila tudi kedaj krono avstrijske cesarice.

— **Na Ogrskem** se je podaljšalo življenje ministristva Wekerle. Kraljevemu zupniku Lukaču se namreč ni posrežilo sestaviti s pomočjo Košutovec novega ministristva, v katerem bi imeli sedež tudi trije zupniki kralja mesto in glas. Košut hoče vse ministrske sedeže zasesti s svojimi pristaši. Vsled tega se je kralj odločil, da še Wekerle s sedanjim ministristvom dalje, menda do jeseni, vodi državne posle. Potem se zopet začne ples s Košutovci.

— **Nemški** cesar Viljem je sprejel odstop državnega kancelarja Bülowa.

— **O španskem kralju** prihajajo zadnji čes vznemirljive vesti v javnost. Piše se, da se je moral dati operirati sedaj v nšesih, sedaj zopet v grlu. Zatrjuje se sicer, da ni nič nevarnega, vendar je znano, da je bil oče sedanjega kralja Alfonza jetičen in da je na tej bolezni ravno umrl. Kralj Alfonz je oženjen z angleško princezino ter ima ženo že dva sina in eno hčer.

— **Srbska.** Bivši srbski kraljevič, sedaj princ Jurij, zopet sili v ospredje. S svojim očetom, ki je popolnoma v rokah zarotnikov in morilcev prejšnjega kralja Aleksandra in njegove žene Drage, si je vedno v prepiru in sicer ravno zaradi zarotnikov, kojih princ Jurij na noben način ne mara. To je sicer lepa poteza v njegovem značaju, toda njegov boj proti zarotnikom bi imel gotovo več vspeha, ako bi princ Jurij imel vse lastnosti, zaradi kojih narod ljubi člane svojih vladarskih rodovin.

Mala politična naznanila.

Dne 1. julija. Včeraj je sprejel cesar v daljši avdienci naučnega ministra. Govorila sta baje o laškem vsenčlilšču. — Iz Petrograda poročajo, da se v kratkem sestane v Carigradu ruski car in turški sultan. — Grški kralj je odklonil posredovalni predlog velevladi, da ostani Kreta posebna država pod turško nadvlado, a pod grško upravo. Ko so ga opozorili, da lahko nastane vojska, je hladno odgovoril, da bi vsiljeno mu vojsko sprejel. — Iz Maroka se poroča, da se Malej Hafid najbrž odstavi. Maroški rodovi hočejo nazaj Abdul Azisa.

Dne 2. julija. Naš cesar je odlikoval predsednika francoske ljudovlade Fallirea s tem, da mu je podelil veliki križ Stefanovega reda. — Češki list „Pravo Lida“ poroča, da se ustanovi odbor katoliške narodne in radikalne češke stranke, ki bo pri prihodnjih volitvah skupno nastopal. — Poslanci hrvaško-srbske koalicije so se podali k Justhu in zahtevali, naj se skliče ogrski državni zbor. Hrvaški poslanci izročijo tudi hrvaškemu kralju spomenico, ki zahteva, naj se skliče hrvaški sabor. — Med Belgijo in Angleško je nastal hud diplomatski spor.

Dne 3. julija. Narodno-gospodarski odsek drž. zbora je predvčerajšnjim sprejel rumunsko trgovinsko pogodbo in trgov. pooblastilno predlogo. — V Perziji je položaj zelo resen. Šahovi nasprotniki prodirajo od širih strani proti Teheranu. — Hrvaški narodni svet se je 27. junija sestavil v Splitu. — V hrvaških političnih krogih se govori, da bo uradni list že prihodnje dni naznanil razpust hrvaškega sabora.

Dne 4. julija. Iz Soluna poročajo, da je ondotni III. armadni zbor že popolnoma pripravljen za nastop proti Grški. Tudi artilerija v Monastiru je pripravljena, da lahko takoj odide na Grško. — Ruskega carja so nameravali anarhisti v Stockholmu napasti. Zapri so deset ruskih anarhistov. — Na grško-turški meji je prišlo do spopada med grško obmejno stražo in Turki ter je en Turek ubit, dva pa ranjena. — Listi poročajo, da so se na črnogorski meji spoprijeli avstrijski in črnogorski vojaki in da je en avstrijski vojak mrtev.

Dne 5. julija. Železnico skozi Ture so včeraj slovesno blagoslovili ob navzočnosti cesarjevi. — Sv. oče je včeraj sprejel turškega poslanika, ki je sv. očetu javil nastop novega turškega sultana. — V Pulju je bil včeraj velik šoh za hrvaške šole v Pulju. — V bližini Teherana pri Šahabadu je bila včeraj bitka med perzijskimi revolucionarji in šahovimi kozaki. Revolucionarji so podlegli.

Dne 6. julija. Cesar obnovi jutri ogrsko Wekerlovo ministristvo in odgodi ogrski državni zbor do 1. oktobra. — Srbski ministrski predsednik odstopi najbrž na zahtevo napredne stranke. — Turške čete odidejo skoro gotovo proti grški meji. Rezervisti so vpoklicani.

Romarski vlak k Mariji Pomagaj na Brezje.

Letos bodeta šla isti dan dva romarska vlaka k Mariji Pomagaj in sicer eden iz Celja, drugi pa iz Brezic. Romarjem iz breziškega okraja pride namreč vožnja predraga, ako se morajo voziti k romarskemu vlaku na Zidanmost, zato smo letos priredili poseben vlak iz Brezic.

Oba romarska vlaka bodeta vozila dne 26. julija t. l. po sledečem redu:

Celjski romarski vlak odhaja iz Celja ob 8. uri zjutraj, iz Laškega in iz Rimskih toplic gre par minut pozneje, iz Zidanega mosta odide ob 8. uri in 33 minut, iz Hraštnika in Trbovelj pa nekaj minut pozneje in pride v Otoče ob 11. uri 39 min.

Breziški romarski vlak odhaja iz Brezic ob 7. uri 50 min. zjutraj, iz Vidma ob 8. uri 2 min., iz Rajhenburga ob 8. uri 11 min. in iz Sevnice ob 8. uri 30 min., in pride v Otoče ob 12. uri 6 min.

Na Brezju bode za romarje slovesen sprejem, popoldne spovedovanje in dve pridigi ter zvečer procesija z lučicami. Drugi dan bodo od ¼. ure svete maše, okoli 5. ure pridiga in na to slovesna sveta maša.

Po tej sv. maši lahko tisti romarji, ki imajo veselje, odidejo na Bled, kamor je dobri dve uri peš hoda. Na Bledu bo v cerkvi Matere božje na otoku okoli 10. ure sv. maša in kratka pridiga. Da romarjem, ki gredo na Bled, ne bo treba več hoditi nazaj na Brezje in na postajo Otoče, bo prišel vlak po nje na postajo Lesce; s tem si prihranijo 2 uri hoda.

Iz Brezja se vrnemo dne 27. julija in sicer odhaja celjski vlak iz Lesce ob 1. uri 14 min., in iz Otoč ob 1. uri 36 min. ter pride v Celje ob 5. uri 45 min. zvečer. Breziški vlak pa odhaja iz Lesce ob 2. uri 27 min. in iz Otoč ob 2. uri 48 min., in pride v Brezice ob 7. uri 43 min. zvečer.

Iz Celja se odpeljejo romarji z večernimi vlaki v Savjnsko dolino in proti Mariboru.

Vozni red je tako urejen, da romarji ne izgube veliko časa in se morejo hitro vrniti k delu, kar bo gotovo ngajalo veliki večini.

Vlč. gospode dušne pastirje prosimo, da se po možnosti romanja udeležijo in pomagajo romarje izpovedovati. Duhovniki naj nam na dopisnici naznajo, ako mislijo iti z nami, da oskrbimo prenočišča.

Vozni listeki za vlak iz Brezic in iz Celja se naj naročajo edino le pod naslovom: Romarski odbor v Mariboru, Burggasse št. 2. Na ta odbor se naj tudi obrne, kdor želi kakega pojasnila.

Vozni listeki se bodo začeli razpošiljati še le 19. julija. Denar in naročila za vozne listeke moramo imeti najpozneje dne 22. julija že v rokah, da še

moremo pravočasno doposlati vozne karte. Na vlaku se listeki ne bodo več dobili kakor lani, ker moramo vse neprodane karte pred odhodom vlakov v Celju in Brezicah oddati, drugače pa bi jih morali plačati. Karte se dopošljejo le tistim, ki nam pošljejo denar.

Kdor se hoče udeležiti romanja, se naj oglasi pri svojem dušnem pastirju.

Vlč. gospode dušne pastirje pa vljudno prosimo, da romanje v cerkvi oznanijo, zbirajo naročnino in karte skupno naroče, ker se nam s tem prihrani mnogo stroškov. Častiti gospodi dušni pastirji si naj stroške takoj odračunijo.

V Mariboru se bodo karte za celjski vlak dobile od 17. julija naprej tudi v tiskarni sv. Cirila.

Vozne cene za celjski vlak na Otoče in nazaj so:

	III. razred	II. razred
	K	K
Celje	6.50	10.50
Laško	6.20	9.50
Rimske Toplice	6.20	9.50
Zidanmost	5.70	8.50
Hraštnik	5.40	8.—
Trbovlje	5.40	8.—

Vozne cene za breziški vlak na Otoč in nazaj so:

	III. razred	II. razred
	K	K
Brezice	7.20	11.—
Videm	7.—	10.60
Rajhenburg	7.—	10.60
Sevnica	6.80	10.20

Kdor hoče obiskati Bled, in se zato hoče peljati nazaj iz postaje Lesce, naj to pri naročilu karte omeni in za vožnjo iz Lesce do Otoč priloži še k gornjim cenam 20 v več.

Vlaka priredi Slovenska krščansko-soc. zveza za Stajersko, ki je naredila posebni odbor in je vodstvo izročila istim rokam, kakor lani. Kakor se je lani skrbelo za romarje, tako se bo tudi letos. Pristaši Slovenske krščansko-socialne zveze naj agitirajo za obilno udeležbo posebno v Marijinih družbah. Romarski odbor.

Razne novice.

Osebnosti. Vlč. g. Ivan Kociper, stolni vikar in katehet v Mariboru, je imenovan za veroučitelja na mariborski gimnaziji. — Profesor dr. Jožef Šorn iz Ljubljane pride na mariborsko gimnazijo.

Imenovanje. Č. g. Jož. Sinko, župnik pri Sv. Lovrencu v Slov. Gor., je imenovan za kn. šk. duh. svetovaleca.

Za poštarje! Ta mesec bo sklicana v trgovinsko ministristvo enketa, katere bode razpravljala o regulaciji poštarških službenih razmer in o plačah.

Dopusti vojakov. Od vojne ministristva izdane odredbe glede dopustov ob času žetve veljajo v splošnem tudi za domobrance. Kot doba žetvenih dopustov se je določil za domobranske pešpolke št. 3, 4, 26 in 27 čas od 18. julija do 7. avgusta, za domobranski pešpolk št. 5 pa čas od 28. junija do 18. julija t. l. Pojasnila dajejo vojaški uradi okrajnih glavarstev.

* Opozarjamo vse bralce in bralke „Slovenskega Gospodarja“ na oklie „1000 Slovencev in Slovenk na dan“. Res, da vsak naš somišljenik in vsaka naša somišljenica ne more darovati za obmejne Slovence 20 K, pač pa vsak z agitacijo lahko pomaga pri tej slovenski samopomoči. Kdor ne more sam darovati 20 K, pa naj toliko časa nabira med svojimi sovaščani, da zbere 20 K in na njegov pošlje ta dar kot „Dar vaščanov v ... (ime vasi ali društva) nabral ... (nabiralčevo ime in natančen naslov). Naj bi ne bilo zavedne slovenske vasi, ki bi ne bila med darovalci. Vsi na delo!

* Za romarski vlak k Mariji Pomagaj vlada veliko zanimanje povsod. Iz mnogih župnij se posebno v velikem številu udeležijo romanja družbeniki in družbenice Marijinih družb s svetinjami na prsih in s družbenimi zastavami. Posebno se veselo, da bo mogoče letos obiskati zopet rajsko lepo bleško jezero in blejsko Mater božjo. Naša organizirana mladina se veseli tega romanja, pa tudi naši možje, naše žene. Vsi skupaj bomo na Brezju zahvalili Boga in Marijo za letošnje krasne zmage in jima obljubili trajno zvestobo.

Za obmejne Slovence omisje na Pilstanju 6 K. S. K. S. Z. K Zvezi je pristopilo bralno društvo na Gomilskem. — Naročilo se je večje število mladinskih knjig za ljudsko in osrednjo knjižnico. — Storiijo se vsi potrebni koraki, da se izvrši revizija v društvi. Revizijo bodo izvršili dekanjski po odbori. — Društva se opozore, da začnejo misliti na ljudsko štetje, ki bo prihodnje leto, in da vse store, da bo isto za Slovence dobro izpadlo. — Za zgradbo Društvenega doma v Smartnem pri Velenju se z ozirom na njegovo veliko socialno in narodno važnost dovolj 400 K v dveh obrokih.

„Kres“ v Gradcu. Ker se je slov. društvo „Domovina“ poliberarilo, zato so si Slovenci v Gradcu ustanovili novo društvo pod imenom „Kres“. Dan ustanovitve 27. junij, ostane trajno zapisan v zgodovini organizacije katoliških graških Slovencev. „Kres“ bo goren nad trhljim ogrođjem „Domovine“. Po prečitjanju pravil je takoj pristopilo 35 udov, ki so si ismed sebe izvolili odbor. Osnovala se bo tudi „čebelica“, ki bo ude navajala k varče-